

SAŽETAK PRESUDE

SIMEONOV I PROTIV BUGARSKE OD 12. SVIBNJA 2017. GODINE ZAHTJEV BR. 21980/04

Kazneni postupak u cjelini nije bio nepošten iako podnositelj nije imao odvjetnika tijekom prvih tri dana u pritvoru

ČINJENICE

Podnositelj je 3. listopada 1999. godine uhićen zbog sumnje da je počinio kazneno djelo razbojničke krađe te dva ubojstva uz pomoć suučesnika. Dana 4. listopada 1999. godine određen mu je u pritvor u trajanju od 24 sata. Sutradan je njegov pritvor produljen za tri dana. Podnositelj je tvrdio da je uzaludno tražio pomoć odvjetnika tijekom prvih tri dana svojeg pritvora.

Sud je 14. lipnja 2001. godine proglasio podnositelja krivim za razbojništvo te ubojstvo dvije osobe, koje je počinio zajedno sa suučesnikom, te za nezakonito pribavljanje oružja i streljiva. Sud ga je osudio na kaznu doživotnog zatvora, najtežu kaznu propisanu bugarskim kaznenim zakonom. Nadalje, sud je naložio da se podnositelj stavi pod „poseban” zatvorski režim. Prizivni je sud potvrdio tu presudu, a Kasacijski je sud odbio reviziju, te je on pritvoren u istražnom zatvoru u Burgasu, naknadno prebačen u zatvor u Burgasu, a potom u zatvor u Sofiji, gdje se još uvijek nalazi.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja), podnositelj se žalio na uvjete njegova pritvora i na zatvorski režim u ustanovi za istražni zatvor u Burgasu i zatvorima u Burgasu i Sofiji.

Pozivajući se na članak 6. stavak 3. točku c. (pravo na pravnu pomoć) u vezi s člankom 6. stavkom 1. (pravo na pošteno suđenje), tvrdio je da u prvih nekoliko dana pritvora nije imao na raspolaganju pravnu pomoć odvjetnika.

U [presudi](#) od 20. listopada 2015. godine Vijeće je jednoglasno utvrdilo da je došlo do povrede članka 3. Konvencije te da nije došlo do povrede članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke c. Konvencije. Na zahtjev podnositelja, predmet je podnesen na razmatranje Velikom vijeću.

ODLUKA SUDA

Članak 3. (zabrana nečovječnog i ponižavajućeg postupanja)

Veliko vijeće nije pronašlo niti jedan razlog da odstupa od utvrđenja Vijeća koje je utvrdilo povredu članka 3. Konvencije. Štoviše, posljednje izvješće Europskog odbora za sprečavanje mučenja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) i izjava koju je CPT objavio 2015. godine svjedoče o lošim uvjetima u zatvoru u Sofiji. Uvjeti pritvora podnositelja, u kombinaciji sa strogim režimom pod kojim je izdržavao svoju kaznu i dugim

razdobljem izvršavanja kazne zatvora (od 1999. godine), izložili su podnositelja patnji koja nadilazi patnju koja je svojstvena izdržavanju kazne zatvora, što predstavlja nečovječno i ponižavajuće postupanje. Stoga je došlo do povrede članka 3. Konvencije.

Članak 6. stavak 1. i stavak 3. točka c. (pravo na pravnu pomoć)

Sud je prvo primijetio da je podnositelju u prva tri dana policijskog pritvora (od 3. do 6. listopada 1999.) bilo ograničeno pravo na pravnu pomoć.

Zahtjevi iz članka 6. Konvencije - posebice pravo na pravnu pomoć odvjetnika - postali su primjenjivi od trenutka njegova uhićenja (3. listopada 1999.). Podnositelj je tvrdio da je zatražio pravnu pomoć, ali niti jedan od dokumenata iz spisa ne potvrđuje tu tvrdnju, a u to vrijeme, prema bugarskom pravu, takvi zahtjevi nisu morali biti u pisanom obliku. Vlada je tvrdila da je podnositelj bio obaviješten o pravu na pravnu pomoć u vrijeme uhićenja, no kazneni spis ne sadrži pisani trag o tome. Štoviše, nema dokaza da je podnositelj primio nalog za određivanje pritvora u kojem je bilo spomenuto njegovo pravo na pravnu pomoć. Podnositelj stoga nije bio propisno obaviješten o tom pravu, niti je bio pravovaljano obaviješten o svojim procesnim pravima prije nego što je formalno optužen 6. listopada 1999. godine. Čak i pod pretpostavkom da podnositelj nije podnio nikakav izričit zahtjev za pravnu pomoć tijekom pritvora, ne može se smatrati da se implicitno odrekao tog prava, budući da nije bio odmah obaviješten o istome nakon uhićenja. Slijedom toga, pravo podnositelja na pravnu pomoć bilo je ograničeno.

Sud je, međutim, primijetio da poštenost kaznenog postupka u cjelini nije nepopravljivo povrijeđena odsutnošću odvjetnika tijekom pritvora od 3. do 6. listopada 1999. godine.

Naime, podnositelj pred Prizivnim sudom u Burgasu nije prigovarao da nije imao odvjetnika tijekom policijskog pritvora. Nadalje, spis predmeta nije sadržavao apsolutno nikakve dokaze da je podnositelj formalno ili neformalno ispitan tijekom pritvora. Također, tijekom tog trodnevnog razdoblja nisu pribavljeni nikakvi dokazi koji bi se mogli upotrijebiti protiv podnositelja, niti su bili uključeni u spis. Od podnositelja nije uzeta niti jedna izjava, te nije bilo ničega u spisu predmeta što bi ukazivalo na to da je u tom razdoblju sudjelovao u drugim istražnim radnjama, poput prepoznavanja ili uzimanja biološkog materijala. Štoviše, podnositelj pred Sudom nije tvrdio da su domaći sudovi bili u posjedu dokaza pribavljenih u spornom razdoblju, niti da su iste koristili za njegovu osudu. Zakon i sudska praksa domaćih sudova propisivali su izdvajanje dokaza koji su pribavljeni protivno Zakonu o kaznenom postupku. U predmetu podnositelja, koji je bio suočen s kaznom doživotnog zatvora, pravna pomoć tijekom ispitivanja bila bi *sine qua non* za prihvaćanje bilo koje njegove izjave kao dokaza tijekom postupka.

Podnositelj je čak mogao imati koristi od svoje početne šutnje da se nije odlučio za dobrovoljno priznanje 21. listopada 1999. godine - dva tjedna prije podizanja optužnice - dok mu je pomagao odvjetnik po vlastitom izboru. Prilikom utvrđivanja je li priznanje bilo dobrovoljno, Sud je uzeo u obzir činjenicu da je podnositelj bio već dva puta ispitan, 6. i 12. listopada 1999. godine, uz pomoć odvjetnika, i da je šutio. Tijekom svakog od tih ispitivanja, te tijekom davanja priznanja od 21. listopada 1999. godine, obaviješten je o svojim procesnim pravima, a posebice o pravu da se brani šutnjom. Štoviše, u to je vrijeme primao savjete i pomoć odvjetnika po vlastitom izboru, a njegova osuda nije se temeljila samo na njegovom priznanju od 21. listopada 1999. godine. Sukladno tome, nikada nije uspostavljena nikakva uzročna veza između odsutnosti odvjetnika od 3. do 6. listopada 1999. i priznanja koje je podnositelj zahtjeva dao dva tjedna kasnije, u nazočnosti odvjetnika po vlastitom izboru.

Odsutnost odvjetnika za vrijeme policijskog pritvora ni na koji način utjecala na pravo g. podnositelja da se brani šutnjom.

Nadalje, podnositelj je aktivno sudjelovao na svim fazama kaznenog postupka, osobito u pribavljanju dokaza i osporavanju inkriminirajućih dokaza. Njegova osuda, osim na priznanju, temeljila se i na čitavom skupu dosljednih dokaza, uključujući i iskaze nekoliko svjedoka, balistički nalaz, računovodstvena, tehnička, medicinska i psihijatrijska izvješća, kao i materijalne i pisane dokaze. Predmet je ispitan na tri različite pravosudne razine, a svi su domaći sudovi pravilno ocijenili prikupljene dokaze. Štoviše, ti su sudovi naveli odgovarajuća obrazloženja za svoje odluke u činjeničnom i pravnom smislu, te su pravilno ocijenili i pitanje poštivanja procesnih prava.

Sud je stoga utvrdio da nije došlo do povrede članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke c. Konvencije.

PRAVIČNA NAKNADA

8.000 eura na ime neimovinske štete

8.000 eura na ime troškova i izdataka

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.